

BREDA ACTIEF

Demos sprak met Corrie Marijnissen en Brenda Zeelenberg, respectievelijk adviseur en sportcoach bij Breda Actief

Nizar Ujayli

De stad Breda zet de laatste jaren sterk in op het verhogen van de leefkwaliteit voor haar inwoners. Dit doet ze door het vrijwilligerswerk sterk te promoten. Breda gelooft in een samenleving waarin men samenwerkt, een waarin niet het individualisme centraal staat, maar wel de gemeenschap. Uit cijfers bleek dat één op drie Breda-naars aan vrijwilligerswerk doet. Een fenomenaal cijfer in een tijd waarin mensen steeds minder *for free* willen doen. Althans, zo lijkt het soms wel. Breda wil ook al haar inwoners aan het sporten krijgen, en combineert beide ambities. Er is een ruim sportaanbod voor jong en oud. Naschoolsporten en wijk sporten worden sterk gepromoot en men wil voor mensen met een beperking de drempel tot deelname aan sport verlagen.

Breda Actief is dé organisatie in de Noord-Brabantse stad die deze kansen omzet in mogelijkheden en acties. Demos vzw en Bloso gingen een kijkje nemen en spraken met Corrie Marijnissen en Brenda Zeelenberg, respectievelijk adviseur en sportcoach bij Breda Actief.

“Breda Actief is een organisatie die tien jaar geleden ontstaan is uit een fusie tussen een vrijwilligerswerking en een sportwerking. Vanuit enerzijds de invalshoek van participatie en welzijn en anderzijds het vrijwilligerswerk wilden we één organisatie krijgen om een sterkere basis te bekomen. Onze organisatie moest de spil worden voor vrijwilligerswerk binnen sport in Breda. Breda Actief inspireert, stimuleert, adviseert en faciliteert alle inwoners en organisaties rond sporten en vrijwilligerswerk. Dit doen we vooral door de vraag en het aanbod met elkaar te verbinden. We adviseren over

mogelijkheden en spelen proactief in op ontwikkelingen en kansen. We organiseren zelf activiteiten en ontmoetingen. Dat naast onze cursussen en workshops.”

Onze organisatie moest de spil worden voor vrijwilligerswerk binnen sport in Breda.

Combinatiefunctionarissen en coaches

“Onze organisatie werkt met combinatiefunctionarissen. Een combinatiefunctionaris is iemand die een (combinatie)functie vervult, waarbij de link gelegd wordt tussen verschillende sectoren zoals sport, cultuur en welzijn. Bij Breda Actief wordt de brug gelegd tussen sport en het onderwijs. Omdat we vinden dat deze term te omslachtig is, hebben we beslist om te spreken van een sportcoach. Concreet ondersteunt een sportcoach het sporten op school en organiseert hij of zij in samenwerking met sportverenigingen activiteiten waarbij kinderen kunnen participeren aan sport in zowel school- als clubverband.”

“Daarnaast ondersteunen de coaches de sportlessen in het basisonderwijs en bieden ze ondersteuning bij naschoolse sportactiviteiten. Tijdens de stedelijke sportevenementen werken de sportcoaches de activiteiten mee uit en helpen ze mee om de sportdagen van de scholen uit Breda te organiseren. Ten slotte worden sportcoaches ingezet in verschillende wijken om met verschillende partners, zoals het Centrum Jeugd en Gezin en wijkraden, sportactiviteiten op poten te zetten. Samenvattend kan je stellen dat een sportcoach sport- en bewegingsactiviteiten stimuleert voor alle kinderen tot twaalf jaar.”

“Het verschil met het onderwijs in Vlaanderen is dat er in de basisscholen in Nederland geen sportleerkrachten aanwezig zijn. Deze rol wordt dus opgenomen door de sport-

coaches, die daarnaast ook scholen adviseren over het ontwikkelen van een andere lesgeefmethode. De basisscholen in Breda willen dus komaf maken met het traditionele schoolsportsysteem, waarbij de leerkracht naast de algemene vakken zelf de sportlessen geeft. Omdat deze leerkrachten geen vakexperten zijn in het geven van sport, ijveren de basisscholen ervoor om een nieuwe lesgeefmethode te ontwikkelen omtrent de sportlessen: wij adviseren hen daarbij.”

We zijn enthousiast, positief en gaan uit van datgeen wat iemand zelf wil en kan.

Sportintroductie

“Een van de doelstellingen van Breda Actief is het actief stimuleren van alle inwoners om deel te nemen aan sport. De doelstelling is duidelijk: Breda Actief wil dat iedereen in Breda lekker in z'n vel zit! Tevreden mensen zorgen namelijk goed voor zichzelf, voor een ander en voor de stad. We zijn enthousiast, positief en gaan uit van datgeen wat iemand zelf wil en kan. Om dit te realiseren heeft Breda Actief onder andere het project ‘Spor-

tintroductie' ontwikkeld. Met een vijftigtal sportclubs in Breda zijn we een samenwerking aangegaan met als doel hun sportaanbod open te stellen voor alle inwoners van Breda. Elke geïnteresseerde kan bij een van de clubs drie introductielessen volgen: dat kan gaan van populaire sporten zoals voetbal, tennis of basketbal tot niet-alledaagse sporten zoals zeilen, schermen, waterpolo... Je kan aan een laag tarief (€ 8 voor drie introductielessen) deelnemen aan het sportaanbod van Breda. Via dit project willen we zowel jong als oud op lange termijn laten sporten in Breda."

"Een andere belangrijke taak van onze organisatie is het adviseren en ondersteunen van sportclubs. Sportverenigingen in Breda kunnen bij ons terecht voor ondersteuning in bestuurszaken, fondsenwervingen, het vin-

den en coachen van vrijwilligers, allerhande vormingen en het opzetten van samenwerkingsverbanden met naburige organisaties. Het geven van sporttechnische input doet Breda Actief niet: die verantwoordelijkheid ligt nog steeds bij de verschillende sportbonden."

Praktijkvoorbeelden

KIDS Sport: "Via KIDS Sport ondersteunen we de Bredase basisscholen op het vlak van sport en beweging. Om de drie weken bieden we de scholen een schoolsportprogramma met een divers sportaanbod: dat kan gaan van sport en spel tot dans en gymnastiek. De scholen ontvangen ook het sportmateriaal om de lessen te kunnen uitvoeren. Dit biedt de 'niet-sportieve leerkrachten' handvatten om leuke en aantrekkelijke sportlessen te geven. Twee maal per jaar tenslotte organiseren we *sport clinics*, waarbij een vertegenwoordiger van een sportclub tijdens de sportlessen langs gaat op de school om zijn of haar sport te promoten. Omdat we een brede waaier van sporten aanbieden, maken de leerlingen ook kennis met sporten waar ze anders nooit de kans toe krijgen."

Aangepast in beweging: "Breda Actief gelooft sterk dat sporten plezier en persoonlijke voldoening geeft, de gezondheid bevordert en de sociale contacten versterkt. Sporten is echter niet voor iedereen vanzelfsprekend. Via het project Aangepast in beweging wil onze organisatie door middel van ondersteuning en aanbod de drempel verlagen voor zowel de sportaanbieders als voor mensen met een beperking. Onze doelgroep is dus tweeledig: enerzijds willen we de sportparticipatie bevorderen voor mensen met een beperking. Anderzijds trachten we de sportaanbieders – dit kunnen zowel sportclubs, particuliere initiatieven als sport scholen zijn – te ondersteunen die mensen met een beperking de mogelijkheid bieden om bij hen te sporten."

“Concreet bieden wij individuele ondersteuning bij het vinden van een geschikte sportactiviteit. Kinderen kunnen terecht bij Special Heroes en volwassenen bij het Sportloket. We zien ook dat sportclubs die open staan om mensen met een beperking te verwelkomen nood hebben aan ondersteuning. Dankzij onze expertise kunnen wij hen deze ondersteuning aanbieden: zowel praktisch als op het vlak van advies.”

Besparingen noodzaken vraaggericht werken

“Net zoals Vlaanderen heeft Nederland te kampen met zware besparingen. Jaarlijks zien we dat de subsidies die we ontvangen via lokale en bovenlokale kanalen verminderen. Dat heeft natuurlijk impact op onze werking. Wij hebben dit jaar bijvoorbeeld gekozen om een vrijwilligersacademie op te zetten. Veertien organisaties gaan samen aan de slag om hun expertise beschikbaar te stellen aan elkaar. Ze bieden een brede waaier aan cursussen en workshops aan, gaande van presentatietechnieken en hoe omgaan met conflictsituaties tot administratieondersteuning voor penningmeesters. Het aanbod wordt gebundeld op de website van Breda

Actief, zodat organisaties én vrijwilligers er zelf mee aan de slag kunnen.”

“Door de financiële maatregelen werken we enkel nog vraaggericht. Vier verenigingsadviseurs die werkzaam zijn bij Breda Actief plannen bij de start van het seizoen gesprekken met de verschillende sportverenigingen in Breda. Het zijn echter de clubs die de noden kenbaar maken aan onze adviseurs. Onze leuze luidt dan ook: *Als jullie iets willen, moeten jullie het vragen*. Maar we gaan dus ook op zoek naar die vragen. We geven geheel vrijblijvend en kosteloos advies rond knelpunten en nieuwe uitdagingen die worden aangegaan. Einddoel is altijd een sportclub die een actieve rol vervult in de samenleving.”

Door de financiële maatregelen werken we enkel nog vraaggericht.

Diversiteit in het vrijwilligersbeleid

“De voorbije jaren hebben we met Breda Actief een paar grote projecten opgestart met als doel de participatie van kansengroepen in de sport te bevorderen. In 2009 zijn we gestart met het aanbieden van de cursus ‘Diversiteit in het vrijwilligersbeleid’. Het doel was om clubs te ondersteunen bij het werven en behouden van anderstalige vrijwilligers. De opdracht bestond erin om bestuursleden en vrijwilligers binnen de sportclubs te helpen om antwoorden te vinden op vragen als: Hoe runnen we onze een sportclub? Hoe communiceren we met onze leden? Hoe werven we vrijwilligers aan? Die werden tijdens deze cursussen beantwoord. Door het dichtdraaien van de subsidiekraan, ondanks het succes, werd alles in 2011 stopgezet.”

“Een ander project waar we best fier op zijn is de cursus ‘Interculturele communicatie’. Vrijwilligers die met personen met een migratieachtergrond werken, leren tijdens

deze cursus hoe zij het beste om kunnen gaan met diversiteit en interculturele aspecten. Het drie avonden durend programma is gratis en wordt mede georganiseerd door de gemeente Breda, de Stichting Nieuwkomers en Vluchtelingenwerk Brabant Centraal. Er wordt zowel vanuit de theorie als vanuit de praktijk gekeken naar de interculturele aspecten van werkzaamheden die een vrijwilliger uitvoert. De betekenis van cultuur en gedrag en hoe je daar als vrijwilliger mee omgaat, worden tijdens de cursus uitgelicht. De vrijwilliger vergroot zijn/haar kennis over en begrip van andere culturen. Daarbij krijgt hij of zij handvatten om te reflecteren op eigen vanzelfsprekendheden en handelen. Er wordt ook ingegaan op aannames, oordelen en vooroordelen omtrent andere culturen en gedrag. De vrijwilliger wordt als het ware uitgedaagd om eigen casussen aan te brengen en inzicht te krijgen in zijn/haar eigen handelen.”

“Maar we zijn er nog niet. Nederland kent, net zoals België, tal van zelforganisaties. Een gevolg van de besparingen is dat deze organisaties geen aanspraak meer kunnen maken op overheidssubsidies. Om hun werking toch te vrijwaren is Breda Actief, samen met enkele welzijnsorganisaties, met hen in gesprek gegaan. We vroegen de zelforganisaties wat ze belangrijk vinden, of ze met andere organisaties willen/kunnen samenwerken rond een welbepaald thema en dit met ondersteuning van Breda Actief. Op het moment dat alles concreet werd – er zou gewerkt worden rond taal, jeugd, werkloosheid en sport – haakten de zelforganisaties één voor één af. De reden hiervoor blijft ons een raadsel, maar door het afhaken hebben we de ondersteuning als dusdanig stopgezet. Achteraf moeten we toegeven dat de afstand tussen de zelforganisaties en het sociaal-cultureel werk nog steeds te groot is. Hoewel

deze organisaties geen financiële middelen meer ontvangen, blijven ze wel verder inzetten om hun achterban zo goed mogelijk te ondersteunen.”

Nederland kent, net zoals België, tal van zelforganisaties. Een gevolg van de besparingen is dat deze organisaties geen aanspraak meer kunnen maken op overheidssubsidies.

“Uit mijn ervaring bij Breda Actief weet ik dat bestuurslui van sportclubs echt wel bereid zijn om te investeren in diversiteit, maar in de praktijk blijven de clubs wit. Sportclubs begrijpen niet dat je, wanneer je werkt rond diversiteit, ook daadwerkelijk een veranderingsproces moet doormaken. En daar wringt juist het schoentje: clubs willen niet zo graag veranderen. Ik hoor het de clubbestuurders vaak zeggen: ‘Iedereen is welkom, als ze het maar doen op onze manier.’ Hoe ingewikkeld het ook is, Breda Actief wil verder blijven investeren in diversiteit en participatie van kansengroepen op het vlak van sport- en vrijwilligersbeleid, en de uitdaging moet dan ook zijn dat we blijven in dialoog gaan met mekaar.”

Corrie Marijnissen en Brenda Zeelenberg / over de interviewees

Corrie Marijnissen en **Brenda Zeelenberg** werken voor Breda Actief. Breda Actief stimuleert, inspireert, faciliteert en adviseert alle inwoners en organisaties om deel te nemen aan sport en vrijwilligerswerk in Breda. Dit doen we vóór en mét alle inwoners en organisaties die hier belang bij hebben. We verbinden daarbij vraag en aanbod, adviseren over mogelijkheden en spelen proactief in op ontwikkelingen en kansen.

Meer info op: <http://www.breda-actief.nl>